

והתענג בדשן

שיעור הלכתי שבועי מפי מורנו ורבנו
הרה"ג דוד שלום נקי שליט"א
מו"צ ומחבר סדרת הספרים "בהלכה ובאגדה"

השיעור בימי ראשון בשעה 18:00
בבית המדרש "חזון עובדיה" דימונה

גליון 284
ידיד לה' כי טוב כי לעולם חסדו

"והתענג בדשן נפשכם, חסדו אֵין אֵין וְלֹא אֵין, שְׂקִינוּ וְתָחִי נִפְשְׁכֶם" (ישעיה נה ב)

השקפה צרופה מבית מרן זיע"א קדושת וטהרת המחנה

אתה מלאך?! והרי השם ברא בטבע שירצה לישא אשה, לכן עליך להתחתן בהקדם". למה נחרבו הרבה ישיבות באירופה? הגריא"ל שטיינמן: "היה אפשר למנוע 90% מההתדרדרות הרוחנית". מחמת השיקולים הללו, כמה בעוונות בחורים מתקלקלים? חומרת ההמתנה בין האירוסין לחתונה. אנחנו ממושמעים "לדעת תורה" של גדולי ישראל ולא מתבלבלים. החושש מלהתחתן בחודש אלול אינו אלא מן המתמיהין. המתחתנים בעשרת ימי תשובה, ראויים לעידוד וחזוק. זהירות!!! ישנן בעוונות מדרשות של בנות עם הנהגות משובשות.

איך יכול להיות?!

א. היום בסייעתא דשמיא נמשיך לדבר עוד כמה דברים חשובים ביותר במה שדברנו בשיעור הקודם, שהעיקר זה היראת שמים של האדם, ולכן לא פלא לראות מינים ממינים שונים של בחורים שבעבר למדו טוב, והקשו ותרצו ופלפלו, ופתאום אתה שומע שזה יצא מהלימוד, והלך ללמוד תואר ראשון, תואר שני, תואר ג'הינס... וזה נעשה עורך דין, וזה נעשה כתב בערוץ 14 בטמבלוויזיא... בר מינן, בר מינן, רחמנא ליצלן, וזה הלך לעסוק בכל מיני דברים בטלים אחרים שונים ומשונים, ואילו לפחות היו הולכים לעבוד בעבודות קודש, כמו מלמדי תינוקות של בית רבן, או כתיבת סת"ם וכדומה, החרשתי. אבל הבעיה שהם הולכים לעבוד בדברים אחרים לגמרי, לא של תורה ולא של יראת שמים, ובעוונות הם הולכים

ואגב, יש לציין לשבח שסיפרו לי שבאחד הסמינרים החשובים ב"בני ברק", קבעו טיול לאזור זה, וכששמעו על המכשלה הגדולה הזאת, הם שאלו דעת תורה, והתקבלה הכרעה סופית לבטל את הטיול המתוכנן שעה לפני היציאה, על אף שהגיע להם הפסד כספי עצום בעקבות הביטול שהיה מאוחר מדי. אלא שנותרה בעיה למנהלת, הציפייה לטיול היתה כל כך גדולה, כולם ארוזים כבר ליציאה, ואיך יודיעו לתלמידות? המנהלת אספה את כל התלמידות לאולם הכינוסים, והבהירה לכל הבנות חד משמעית את דעת התורה הקדושה שעלינו לוותר על הטיול לכבוד השם יתברך שצויה אותנו לשמור על המחנה בקדושה ובטהרה. השקט ששרר באולם היה חזק ביותר, אך פתאום אחת מבנות אשת חיל, מנשים באוהל תבורך, החלה בקול שקט אך בוטח בשירת "לעשות נחת רוח", ואליה הצטרפו אחת לאחת עד צירופן של כל מאות בנות הסמינר יחד בשמחה גדולה. ונהפכה התוכנית לריקודים סוערים של שירה וזמרה להשם יתברך "לעשות נחת רוח, לבורא יתברך שמו!!!!". איזה קידוש השם, מי כעמך ישראל, מי יודע כמה גזירות הן הנה ביטול מעל כל בית ישראל בזכות השמחה הגדולה הזאת, לקיים את רצון השם במסירות נפש עילאית בגאון ועוז.

לכן ברור שמצוה רבה וחובה גמורה על כל מי שיועד על מאן דהוא שרוצים ללכת ל"טבריה", שיתריע ויזהיר אותם על הדבר הרע הזה, שחלילה להם מלעבור בכביש זה, כי איך יעברו על פתחה של גהינם, רחמנא ליצלן, וכבר אמר שלמה (משלי ה): "הַרְקָה מִעֲלִיָּה דָרְךָךָ וְאַל תִּקְרַב אֶל פֶּתַח בֵּיתָהּ". עד שבקרוב נקווה שבעזרת השם יתברך, תתוקן המכשלה הנוראה הגדולה הזאת. **המעוניינים** להתעדכן על כל הקורה במערכה, וכן מידע רלוונטי אודות הדרכים העוקפים את מקום הפרצה, בין לתחבורה פרטית ובין לתחבורה ציבורית, ניטל לקבל במספר טלפון זה: 02-3028722. אשרי עם ישראל השומעים לקול מורים הם הם גדולי ישראל שכתבו וחתמו והזהירו באזהרה חמורה לכל יהי' מישהו לעבור מכביש זה, וכן אמר שלמה (שם כה): "אַל יִשָּׁט אֶל דָּרְךָךָ לִפְנֵי אֵל תִּתֵּן בְּגִיתְבוֹתֶיךָ, כִּי רַבִּים חָלָלִים הִפִּילָה וְעֲצָמִים כָּל הָרְגָהּ, דָּרְכִי שְׂאוֹל בֵּיתָהּ יִדְוֹת אֶת חֲדָרֶי מוֹת". וכבר אמרה תורה (וברים כג טו): "וְהָיָה מִתְּנִיף קִדּוֹשׁ וְלֹא יִרְאֶה בָּךְ עֶרְוַת דָּבָר וְשֵׁב מֵאֲחֵרֶיךָ". יהי רצון שהקב"ה יערה עלינו רוח טהרה ממרום ונזכה לעובדו בקדושה ובטהרה בלבב שלם, אמן.

מחאה בעושי רשעה בוני חוף "טרפז" בכנרת. מי אלו הבנות שקידשו שם שמים בעוצמה שכזו? "כי רבים חללים הפילה ועצמים כל הרגיה, דרכי שאל ביתה ירדות אל חדרי מות". "טוב לי תורת פיך מאלפי זהב וקסף". הכל דברים בטלים לעומת התורה. למה "אוי לו" מי שאומנותו בורסקי? "רק אין יראת אלקים במקום הזה, והרגוני על דבר אשתי". הרב שך: "מימי לא ראיתי מי שאין בו יראת שמים, אי אפשר לדעת החזון איש: "הקב"ה עשה חוזה שבלי יראת שמים, אי אפשר לדעת ללמוד". מי זה המשגיח רבי אברהם אבא גרוסברד? שלש פעולות של הטבה בסתר. מי לקח לגאון רבי יששכר מאיר בנערותו את הכינור? אוהלים על שפת הכנרת, דבר מכווער וגרוע ביותר. בשעה 3 בלילה, הוא שומע רשרושים של דיבורים והתלחשויות, מה זה היה?! מי יתן את הדין על כל זה? שבט מוסר: "יותר טוב שילמד מעט בטהרה, ולא הרבה בטומאה ובחבילות של עבירות". הסטייפלר נזף בו: "וכי

¹ בראשית הדברים אי אפשר שלא למחות באותם עושי רשעה שבעוונות הרבים בנו חוף "טרפז" על שפת ים כנרת, בציד הכביש ממש המוביל לציון התנא הקדוש רבי מאיר בעל הנס זיע"א, וגם מוביל לחוף הנפרד. ולהווי ידוע שכביש זה, 70% מהנוסעים בו הם אנשים חרדים כל השנה, ועל אחת כמה וכמה שבכביש זה עוברים בימי בין הזמנים אלפי חרדים ובחורי ישיבות יום יום. ובלי טיפת בושה, הם ברשותם הלכו ובנו שם חוף רחצה מעורב ופרוץ במיוחד, ללא שום מחיצות! וללא שום מלתחות! ממש בציד הכביש! שכל עוברי דרך יראום ויכירום, וזה מעשה נפשע שאין כדוגמתו, לא יאומן כי יסופר. כי בעוונות הרבים, כל אותם מאחינו המסכנים החילונים תינוקות שנשבו שהולכים לחוף הזה, השם ירחם יציל, מאחר ואין מלתחות במקום, נמצא שאין להם את האפשרות להתלבש בחוף כשאר כל החופים, כי ברוב רשעותם הם בנו מראש את החניה מעבר לכביש, כך שכל הבגדים נשארים ברכבים, וככה מראש הם עוברים את הכביש כמו שהם הולכים בים, וככה הם חוזרים בגמר הרחצה בכביש בריש גלי עד שיגיעו לחניה. ואוי לעיניים שכך ראות, ואוי לאותם שעוברים שם באותה שעה, השם ירחם ויציל את כל עמו ישראל, ממש רשעות לשם רשעות, פשע לשם פשע, היכן נשמע שיש חוף כזה בארץ או בעולם, הרי זה נגד השכל וההיגיון, מי זה הרשע מרושע והמושחת הזה שהנה וחשב ורקם את הרעיון הטמא והמגעיל הזה, עצות רעות כאלו שמתאימות לבלעם הרשע, שידע שאלוקיהם של אלו שונא זימה, וכל מחשבתם ומזימתם רק רע כל היום, לקלקל, להרוס, להשחית ולחבל חלילה בכרם בית ישראל.

ואמר לי תלמיד חכם חשוב, שרבנים גדולים שליט"א דיברו עם חברי מועצת העיר כבר לפני כמה שבועות, ואמרו לו שהם מחכים שהשמאל ידעו מהענין, ואז הם ישימו גדר וכו'. אבל לפי הנראה, הם דחו אותם בקש, כי ראשית כל, השמאל אף פעם לא נרגע. ושנית, גם אם נאמר שישמו איזה ברזנט וכדומה, מה יועילו ומה יצילו כשהכביש והחניה עצמם נהפכו לחוף פרוץ. אינני יודע מה קורה עם האחראים שם בטבריה, איפה חברי מועצת העיר החרדים וחברי הכנסת החרדים שלא שמענו עדין שנתנו את כל כובד משקלם להוקיע ולקטול ולבטל את המכשול הנורא והארוך הזה.

לרעות בשדות זרים בדברים בטלים ומבוטלים. והרי זה פשוט וברור שכל מה שהם יעבדו, אלו דברים בטלים ומבוטלים, כי כמה כסף שיהיה לאדם, הכל בטל ומבוטל לעומת התורה הקדושה, וכמו שאמר דוד מלך ישראל (תהלים קיט עב): "טוב לי תורת פיך מאלפי זהב ונָכֶסֶף", גם שלמה בנו אמר (משלי ח יא): "כי טובה חֲכָמָה מִפְּנִינִים, וְכָל חֲכָמִים לֹא יָשׁוּ בָּהּ". אז איך יכול להיות? איך פתאום זה קורה שהם חושבים את עצמם יותר חכמים וחולקים על דוד המלך ושלמה המלך?

איך זה קורה?!

ב. איך כתוב בספר איוב (ה ז): "אֲדָם לִעֲמֹל יוֹלֵד", וחז"ל דרשו (עיין סנהדרין צט ר"ב), זכה - עמלה של תורה, לא זכה - עמל דברים בטלים. כי כל מה שיעשה האדם בעולם, אפילו אם יהיה עובד הייטק וירוויח 40,000 שקל לחודש, או יהיה טייס וירוויח 100,000 שקל לחודש, עדיין זה בגדר **דברים בטלים** לעומת עסק התורה הקדושה. כי תורתנו הקדושה היא תורת אלוקים חיים, היא לא נמדדת לא בכסף ולא בזזה, וכדבריו הנפלאים והמיוחדים והמפורסמים של גאון עוזנו ותפארתנו רבנו חיים בן עטר בספרו אור החיים על הפסוק (דברים כו יא): "וְשִׁמְחָתְךָ בְּכָל הַטּוֹב אֲשֶׁר נָתַן לָךְ ה' אֱלֹהֶיךָ", ירמוז במאמר "בכל הטוב" אל התורה, כאומרם ז"ל (ברכות ע"א) "אין טוב אלא תורה", **"שאם היו בני אדם מרגישים במתיקות ועריבות טוב התורה, היו משתגעים ומתלהטים אחריה, ולא יחשב בעיניהם מלא עולם כסף וזהב למאומה, כי התורה כוללת כל הטובות שבעולם"**. ע"כ. אז עכשיו מתעצמת השאלה יותר ויותר, איך יכול להיות שאותם בחורים שזכו לשבת באוהלה של תורה במשך כמה שנים רצופות, פתאום הם זזים לכיוונים אחרים, ועד כדי כך להיות כתב בערוץ 14 בטמבלוויזיא?!

למה "אוי לו" מי שאומנותו בורסקי?

ג. הגמרא בקידושין (פב ע"ב) אומרת: אי אפשר לעולם בלא "בִּשְׁשָׁם" (מוכר בשמים), ואי אפשר לעולם בלא "בִּבְרִסקִי" (מעבד עורות), אשריו מי שאומנותו בִּשְׁשָׁם [שכולם נהנים מריחו הטוב הנודף], **אוי לו** מי שאומנותו בורסקי [שכולם בורחים מריחו הרע]. ע"כ. והשאלה מתבקשת, רבנו של עולם, למה חז"ל מתבטאים בלשון כזו קיצונית, "**אוי לו**" מי שאומנותו בורסקי, וכי זו לא עבודה נצרכת?! הרי ברור שזו עבודה הכרחית לכל באי עולם, כולם צריכים מעבד עורות בשביל שיהיו נעליים, חגורות, ספות... ולהבדיל כולנו צריכים עורות לספרי תורה, תפילין ומזוזות, אז ברור שזו עבודה חיונית ביותר, אז למה להיות כזה קיצוני, עד כדי כך להגיד "**אוי לו** מי שאומנותו בורסקי"? אלא כולנו מבינים שאין מה לעשות, אף על פי שההכרח לא יגונה וחייבים שיהיו מעבדי עורות בעולם, אבל אי אפשר להתעלם מהמציאות הזאת **שאוי לו** מי שאומנותו בורסקי, כי סוף סוף נודף ממנו ריח רע, אז למה בחרת לעצמך עבודה שכזו בזויה ושפלה?! ועל אחת כמה וכמה, מי שיכל להיות "בשם", והלך לעבוד בבורסקי, שעליו הפליאה וה"אוי" גדלו פי כמה וכמה יותר ויותר.

אז איך זה יכול להיות?!

ד. זהו המשל שחז"ל הקדושים לימדו אותנו. והנמשל מובן, תדע לך, אשרי מי שעמלו בתורה, זה הוא ה"בשם", וחס ושלום להיפך מי שלא עוסק בתורה, אפילו

² עד כדי כך אומרת המשנה במסכת כתובות (עז ע"א) שאם אשתו של מעבד העורות מואסת בעבודה שלו, ודורשת שיפסיק לעבוד שם, והוא לא מוכן להפסיק, כופים אותו לגרש אותה בגט ולשלם לה את דמי כתובתה, כי הסירחון בעבודה הזאת גדול מאוד, והיא לא חייבת לסבול אותו, וכך פסק מרן בשלחן ערוך (אבן העזר סימן קנד סעיף א), אני זוכר בזמנו לפני למעלה מעשרים שנה שהיינו גרים ב"כרמיאל" יע"א, היו באים העובדים במשחטה שבכפר הערבי הסמוך "דיר אל אסאד", להתפלל איתנו תפילת מנחה בחורף, ובמחילה מכבודם ממש לא היינו יכולים לעמוד במחיצתם מרוב הריח שהיה נודף מהם, כי כל היום הם מוקפים בבהמות ודם ולכלוך וכו'. והיינו ממש מתרחקים מהם יותר מארבע אמות כדי שנוכל להתפלל. ואילו הם עצמם לא היו מרגישים כלום, מרוב שהם התרגלו להיות שם שעות על גבי שעות כל יום. וספיר לי אחד העובדים שם, שלאחר כמה שנים כשהוא עזב את העבודה, הוא זרק את כל החליפות שלו, מרוב שנספג ונקלט בהן הריח הנורא.

³ בדיוק לפני 80 שנה כמו היום הוא נפטר, כ"ו אב תש"ו, הוא היה תלמידו של הגאון הצדיק רבי ירוחם ליבוביץ' זצ"ל המשגיח ממיר, שהיה תלמידו הגדול של הסבא מקלם. ולפני שהיה משגיח בפוניבז' הוא היה משגיח בישיבת לומז'ה ועוד. בספר אוצרותיהם אמלא מספר שהמשגיח מסר שיחה בישיבה בעודו ב"פתח תקוה" על פרשת "קדושים" בדברי הרמב"ן: "קדש עצמך במותר לך", ופירש כך, ישנם דברים הנראים בעיני בני אדם כהיתר, כגון שחושב לעצמו, שאף על פי שיש חיוב ללמוד תורה בכל שעה, אבל ב"בין הזמנים" אין צורך ללמוד, וזה דבר שנעשה לו כהיתר. ודווקא בדברים אלו שנראים בעיני הבריות כהיתר, אילו הבחור עובד על זה, הוא זוכה לברכת "והתקדשתם והייתם קדושים".

הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל סיפר (הובא בגיליון 'גאון יעקב' ראש השנה תשע"ח): זוכר אני כשהייתי תלמיד בישיבה ושמענו שיחות מפי המשגיח שהיה בזמנו ב"פתח תקוה", הוא ארגן קבוצה של בחורים בני אותו גיל, וקראו לה "ועד", והיה עושה פגישות שבועיות במשך חצי שעה שהיו מדברים יחד, ובכל עונה היה מושחח על נושא אחר. בתקופה ההיא היה הנושא בענין 'ההטבה' (להיטיב לאחרים). הוא היה מושחח על הנושא ושמע תגובות,

אם יעבוד בעבודה מכובדת ורצינית שמכניסה יפה מאוד, ואפילו יהיה פרופסור, מהנדס, אדריכל, טייס וכו', אבל מה לעשות, הוא נמשל לעבודת בורסקי..., כי ביחס לעסק התורה שעל ידה אתה מקיים את כל העולמות כולם, ואת כל מטרת הבריאה כולה, - ממילא כל משהו אחר נקרא בגדר "בורסקי". כאן רואים את עומק ההסתכלות של חז"ל הקדושים כמה גדולה מעלת עסק התורה. וכמו שאמרנו: "זכה - עמלה של תורה, לא זכה - עמל דברים בטלים", כי כל עבודה שתהיה, הכי מובחרת והכי מעשירה, היא עדיין בגדר **דברים בטלים** לעומת עסק התורה. ואם ככה, אז לאור כל הדברים הללו, מתעצמת כאן השאלה עוד יותר ועוד יותר, אז איך יכול להיות שישנם כאלו שזכו לשבת באוהלה של תורה במשך כמה שנים רצופות, פתאום הם מתבלבלים והולכים לכיוונים אחרים?!

"רק אין יראת אלקים במקום הזה"

ה. אלא הוא הדבר אשר דברנו, הכל תלוי ב"יראת השמים" של האדם, איך אמר אברהם אבינו (בראשית כ יא): "**רַק אֵין יִרְאַת אֱלֹהִים בְּמָקוֹם הַזֶּה, וְהָרְגוּנִי עַל דְּבַר אֲשֶׁתִּי**", בלי מידה טובה וגדושה של יראת שמים, אין פלא שהתוצאות הן ככה. אמר לי משהו, סדר "מוסר" כמעט התבטל בהרבה הרבה מקומות, הוא רק רשום על לוח הזמנים, כעין "זכר לרבי ישראל מסלנט", אבל בפועל הוא לא מתקיים למעט בודדים. נמצא שהעיקר חסר מן הספר, חסר יראת שמים, הרי הכל מתחיל ביראת שמים ומסתיים ביראת שמים, כמו שאמר דוד המלך (תהלים קיא י): "**יְרֵאִית חֲכָמָה יְרֵאִת ה'**", וגם שלמה המלך אמר (קהלת יב יא): "**סוּף דָּבָר הִכָּל נִשְׁמַע אֶת הָאֱלֹהִים יְרֵא וְאֵת מִצְוֹתָיו שְׁמוֹר כִּי זֶה כָּל הָאֵדָם**", ועל כולם, התורה צווחת ואומרת (דברים י"ב): "**עֲתָה יִשְׁרָאֵל מָה ה' אֱלֹהֶיךָ שֹׁאֵל מֵעַמְּךָ כִּי אִם לִירְאָה**", אין לנו היכן לברוח, זה רצון השם, ואם חלילה וחס, בחורים לא נותנים את הדעת לדברים אלו איך לחזק את היראת שמים שלהם יותר ויותר, אז עליהם לדעת שחבל להם על הזמן, כי העיקר חסר מן הספר.

הרב שך: "מימי לא ראיתי מי שאין בו יראת שמים שיודע ללמוד"

ו. תשמעו מכתב חיוזק שכתב הגאון רבי **אלעזר מנחם מן שך זצ"ל** לבחור: ...העיקר שתהיה שקוע בלימוד, וביחד עם הלימוד תעלה גם ביראת שמים, כי אם אין יראה אין חכמה, **ומימי לא ראיתי מי שאין בו יראת השם בוער אצלם, תדע שכל תורתם היא להם שהם יודעים ללמוד אף שאין יראת השם בוער אצלם, תדע שכל תורתם היא מן השפה ולחוץ, ולא בהם חפץ השם, ואין תורתם אמת, כי אין להם סייעתא דשמיא, ובלי סייעתא דשמיא אי אפשר להשיג למעלת התורה...** ועל כן אני כותב לך יקירי, חזק בתורה ויראת שמים, כי זה כל האדם ובזה תצליח. ממני אלעזר מנחם מן שך. ע"כ. וכיוצא בזה כתב הגאון החזון איש בספר מעשה איש (חלק ג עמוד כא), שלאחר פטירת המשגיח הראשון של פוניבז' רבי אברהם אבא גרוסברד זצ"ל³, היה רפיון בישיבה, וכמה בחורים נכנסו לחזון איש, וביניהם המשגיח הגאון הרב דב יפה זצ"ל, וכך אמר להם: תגידו להם, הרי הם רוצים לדעת ללמוד, ובכן מה אפשר לעשות **שהקב"ה עשה חוזה כזה שבלי יראת שמים, אי אפשר לדעת ללמוד. וחייך ואמר: "עליות דרבנו יונה" על בבא בתרא, זה מגיע יחד עם "שערי תשובה" לרבנו יונה. גם**

ובעיקר הוא היה מדבר, הוא היה מייעץ עצות. ואז הוא אמר לתלמידים: בואו נעשה כך, הרי מי הוא האדם שיש לו באמת קרבת אלוקים? אדם שהוא מטיב לכל, שהוא דבק במידותיו של הקב"ה שהוא מטיב לכל ורחמיו על כל מעשיו, ואמר, לקבל קבלה לעשות בכל יום לא פחות משלש פעולות של הטבה בסתר, לעשות טובה למישהו פרטי בסתר. והתחיל לתת דוגמאות: יש בישיבה חדר אוכל ויש מלצר שאוסף את הצלחות, ויכול כל אחד לסייע ולאסוף את הצלחות באותו שולחן, וכך יהיה יותר קל לממונה לאסוף את הצלחות. ולמרות שהוא מקבל משכורת, מה יש אם יהיה לו יותר קל? אלא למשל עומדים בתור לאוטובוס ורואים אחד מאחור שקצת לחוץ ורוצה לעלות, ניתן לו להיות בתור לפני, ותן לחכם ויחכם עוד... ואז הוא אמר, שהתנאי הראשון להצלחה, הוא לא לספר זאת לאיש, אלא לשמור את הקבלה בסוד, והעיקר שהקבלה תהיה חזקה. אבל לקבל דברים של משקלות כבדים מדי שאינם לפי כוחות הנפש, זה לא טוב, משום שנשברים מיד, אלא צריך לקבל דברים קלים.

עוד סיפור מעניין ומחזק מאוד שהיה עם המשגיח ועם הגאון רבי יששכר מאיר זצ"ל, כבר בילדותו של רבי יששכר היו לו התמודדויות רבות וקשות, ובפרט כשהלך ללמוד בבחורות בישיבת לומז'ה, היו לו התמודדויות עם היתמות מאביו והעוני הקשה, ועם החברה החדשה והשונה ועוד, לנשמתו העדינה והאצילית הוא מצא נחמה ומרגוע מידי פעם כשכסוים הלימוד בערב, הוא היה מנגן בכינור, היה לו כישרון מוסיקלי עוד בהיותו ילד בהמבורג. אולם המשגיח רבי אבא ראה בכלי הנגינה חשש לעתידו של העילוי הצעיר, אמנם הנגינה בכינור לא הפריעה לו ולא גרעה מהתמדתו, אך הנה משהו נוסף ממלא את ליבו מלבד התורה, ועילוי שכזה צריך שיתמלא אך מהתורה הקדושה בלבד. רבי אבא שוחח עם יששכר הצעיר והסביר לו את הדברים וביקש ממנו את כינורו האהוב, יששכר היה עוד נער לימים ולא ראה את שראה רבו, ולמרות הכאב והקושי קיבל את הוראת רבו. ולימים העיד, כי הצעד הזה הטמינו בו את קבלת עול התורה מתוך מסירות נפש. וגם לאחר שנים כשענותו שמחה, תלמידיו שידעו על כישרונו המוסיקלי הגישו לפניו כינור לנגן בו, רבי יששכר מבטי היה בעיניו החודרות בכינור ומסרב לנגן בו, לא רצה הוא באף תחליף רגשי מלבד התורה הקדושה. (המאיר לארץ)

"הרא"ש" על הש"ס, זה מגיע יחד עם "אורחות חיים" להרא"ש, כי זה לא יכול ללכת אחרת!... מי שאין בו יראת שמים, בוודאי שלא יוכל לקנות את התורה.⁴ ע"ש.

אוהלים על שפת הכנרת, דבר מכוער וגרוע ביותר

ז. אחי ורעי היקרים, בחורים מתוקים, והורים יקרים, לצערנו הרב, אנחנו שומעים דברים מזעזעים של חוסר קדושה וטהרה בכל מיני מקומות שבוודאי לא כאן המקום לומר אותם, אבל סיפור אחד אני אומר לכם, כי כבר הוא התפרסם. ידוע שבעוונות הרבים, לצערנו הרב, בימים אלו של "בין הזמנים" מתקבצים בחורים רבים, ומקימים אוהלים על שפת הכנרת, שזה דבר מכוער וגרוע ביותר, כי המציאות היא שיש שם גם אוהלים רבים של משפחות משפחות, גברים ונשים, ילדים וילדות, בחורים ובחורות, ואיך אפשר שיתנהל שם הכל בקדושה ובטהרה? מי לא זוכר כמה מרן זיע"א היה זועק לפני שנים רבות על אותם מסכנים שהיו עושים אוהלים ב"מירון" בשבוע של ל"ג בעומר, והיו באים משפחות משפחות, וכמה מכשולים יצאו מזה של קלקולים ותועבות שהשם ירחם ויציל, כמה משפחות התפרקו בעוונות הרבים מחמת שיבושים ותקלות ומעידות שקרו בעקבות דברים אלו, וכמו שהיה רגיל מרן זיע"א לספר בשיעורים, על אותה בעיה שבאה לפניו בבית דין, וכמה צער ומרירות ועוגמת נפש נגרמו למשפחות הללו עד שבליט ברירה התגרשו, בר מינן. ואם זה קרה בסמוך למקום מקודש "מירון", מה נענה ומה נאמר בסמוך ל"ים הכנרת" מקום של התפרקות היצרים, השם ירחם ויציל. ואיך לא יבושו ולא יכלמו, ללכת ולשבת שם ימים ולילות שלמים באוהלים על שפת הים, וכי מעשים אלו נובעים מעודף יראת שמים? וכי השהיה במקום הזה לא תביא אותם חלילה לירידה חמורה ביראת שמים?!

בשעה 3 בלילה, הוא שומע רשרושים של דיבורים והתלחשויות

ח. והנה תקשיבו טוב, סיפור טרי משבוע שעבר, שלשה בחורים אחים חמודים וטובים פנו לאבא שלהם שהוא תלמיד חכם ורב קהילה חשוב בירושלים עיר הקודש, שהם גם כן רוצים לעשות אוהל בשפת הכנרת, ואבא שלהם הסביר להם שלא כדאי להם, ולא זו הדרך שלנו, אך דבריו נפלו על אוזניים ערלות. ובואו נדון אותם לכף זכות, כי באמת הם בחורים טובים, אך מרוב שהם היו נעולים על זה, היה קשה להם לקבל את הדברים. ואז הוא אמר להם, אם כל כך אתם נעולים וסגורים על זה, אז אני אבוא אתכם וניסע יחד ברכב שלי. הוא לקח אותם, והנה הם רואים שהוקם שם אוהל ענק של הרבה בחורים, ויש גם שלט גדול על האוהל שזה האוהל של הבחורים מיישיבה פלוגית, שזו ישיבה מפורסמת מאוד מאוד בירושלים עיר הקודש. בהסתכלות הראשונה, זה מצא חן בעיניהם, והם העמידו את האוהל בסמוך למקום שם. והנה בלילה כשהם הלכו לישון, האבא אמר לבניו, שלא מתאים לו לישון באוהל, ולכן הוא מעדיף לישון ברכב, והשאיר חלון פתוח מעט לאוויר. לערך בשעה 3 בלילה, הוא שומע רשרושים של דיבורים והתלחשויות, הוא קם לראות מי אלו המשועממים שבשעה כזו עדיין מדברים, ולא הלכו לישון? ואז הוא נחרד לראות ששתי בחורות פרוצות הגיעו לשם, והן הן עומדות ומדברות לא פחות ולא יותר עם שני בחורים. הוא מיד ניגש לשם, וכשהם ראו אותו, הם נבהלו וקפאו והתאבנו במקום. וכשהוא שאל אותם, מה זה ועל מה זה? הם אמרו לו, שפשוט הם רק מדברים ולא עושים כלום. השם ירחם ויציל. שמעתם? ראתם? קלטתם? הבנתם? הפנמתם?!

מי יתן את הדין על כל זה?!

ט. כן, כן, לצערנו הרב, אחי ורעי היקרים והאהובים, כמה חבל שלא לוקחים את המושכות לידיים, ולא קמים לדפוק על השלחן ולזעוק ולצעוק ולשאוג כארי, עד מתי לשקר שאנחנו נמצאים בו, די לכל החיצוניות הזאת, מספיק כבר להיות כמו עיוורים המגששים באפילה, ללכת לפי הזרם, מבלי להתבונן כמה תקלות יוצאות מהדברים הללו, כמה מכשולים, הלא איזה בחורים באים למקומות הללו לבנות אוהלים על שפת הים, לכו תראו שבעיקר אלו בחורים בני 23 24 25 ומעלה, שעדיין לא התחתנו ולא מתאים להם לשהות כל כך הרבה זמן בבית ההורים, אז הם מוצאים את הפורקן והשחרור שלהם עם חבריהם באוהלים על שפת הים, ובעוונות, כמה מכשולים אתה שומע, השם ירחם ויציל. ומי יתן את הדין על כל זה, הרי את כל הזוהמה הזאת היה אפשר למנוע, אם היו לפחות רק מאשרים להם ולא מפריעים להם להתחתן מוקדם, הם היו ניצולים מכל הזוהמה והטומאה המחרידה הזאת, היה להם פת בסלם, ומכמה וכמה עבירות הם היו ניצולים?!

לימוד מעט בטהרה יותר טוב מטומאה וחבילות של עבירות

י. תשמעו מה אומר רבי אליהו האתמרי בעל שבט מוסר (מעיל צדקה סימן א אות תשמ"ה), ואל יעלה על לב אדם שאם ישא אשה, טורח המזונות יבטלהו מעסק התורה

מחמת שיהיה רחיים בצווארו, שכן יותר טוב שילמד מעט מזעיר בטהרה, ולא הרבה בטומאה ובחבילות של עבירות על צווארו, כי כל מי שאין לו אשה, כל ימיו בהרהורי עבירה ונכשל בטומאה ובטלה, ונמצא התורה שעוסק בה כאילו אינה. וזהו שאמרו חז"ל (יבמות סב ע"ב) השרוי בלא אשה, שרוי בלא תורה. ולכאורה קשה, הלא אדרבה הרי יכול לעסוק יותר בתורה מפני שליבו פנוי מטורח צרכי הבית והאשה, שאין ריחיים על צווארו? אלא הוא אשר דיברנו, כיון שאותה תורה בטומאה ומעולפת בעבירות נחשב לו כאילו שרוי בלא תורה. ע"כ. וכיוצא בזה כתב הגאון רבי חיים פלאג' (תוכחת חיים פרשת בראשית מאמר ב), **שהשרוי בלא אשה, שרוי בלא תורה, כי ההרהורים מבלבלים את מוחו ואינו יכול לכוון בתורה על אמיתותה.**

למה נחרבו הרבה ישיבות באירופה?

יא. וכתב הגאון רבי עקיבא יוסף שלזינגר זצ"ל תלמיד הכתב סופר, ואתה בני, אל תפנה בדור הזה לפיתוי היצר הרע, כמו אותם המתלבשים בכבוד התורה באומרים "רחיים בצווארו, ועוסק בתורה"? ואילו על לימוד התורה בטהרה אינם שמים לב... ודע, כי מזה השורש יצאו כל הפרצות במדינות הפרוצים האלו שהתחילו באיחור השידוכים והזיווגים ויצא השטן הזה מאיתן מושבו בעוונותינו הרבים, והחריב על ידי זה הרבה ישיבות בארצות אירופה על ידי לימוד תורה בטומאה בכה, והביא לידי לימוד תורה בטומאה בפועל רחמנא ליציל, [במכשולים של הסתכלות בעריות ומחשבות והרהורים רעים ושאר חטאים ופשעים]. וכל זה יצא משורש רע של איחור הנישואין ועזיבת דרכי אבות אבותינו מקדם, קודם שהתחיל הפרצות. ולא לחינם קראו המקובלים לברית "יסוד", כי הוא היסוד ושורש לכל קיום היהדות. (עיין לב העברי חלק ב עמוד רטו - רכה) ובספר מאחורי הפרגוד (עמוד 343) מספר שפעם בא אבא עם בנו אל ה**סטייפלר** זצ"ל, ואמר הבן שהוא לומד כעת בישיבה, ואינו מרגיש כלל שמפריע לו מה שאינו נשוי. הרב נזף בו באומרו: וכי אתה מלאך? והרי השם יתברך ברא בטבע האדם שירצה לישא אשה, לכן עליך להתחתן בהקדם. וכבר כתב המשנה ברורה בספרו "גדר עולם" בחתימת הספר: עיקר השורש שמביא לכל ענייני הפריצות, הוא מפני איחור הנישואין שהתהוו בזמננו בעוונות הרבים שהוא נגד טבע הבריאה, ועל ידי זה נתגבר היצר הרע מאוד, ובאים על ידי זה לכמה וכמה עוונות. ע"ש.

הגריא"ל שטיינמן: היה אפשר למנוע 90% מההתדרדרות הרוחנית

יב. תשמעו מה אמר הגריא"ל שטיינמן זצ"ל (הובא בספר "הגיע זמן" עמוד 77) וזו לשונו: בדור שלנו יש הרבה ניסיונות. ומה שאמרו חז"ל בן י"ח לחופה, מתאים לדור שלנו. הבחורים צריכים להתחיל לשמוע שידוכים מגיל 18, הרי היום לכולם קשה לחתן את הילדים, וממילא יקח קצת זמן עד שיוכלו להתחתן. אבל עצם זה שבחור יודע שהשערים פתוחים לפניו מגיל 18, ואם הוא רוצה, הוא יכול לשמוע שידוכים, ואף אחד לא ימנע ממנו, אז אפילו אם ישנן סיבות שלא יתממש מיד, אבל זה יגרום שהבחור לא יגיע לכל מיני הפרעות ולחצים שיוציאו אותו מהלימוד. היה אצלי אחד מגדולי ראשי הישיבות, וסיפר ששני בחורים מהלמדנים הגדולים בישיבה בגיל 19 התחילו להתדרדר מבחינה רוחנית, ובא לשאול מה לעשות. אמרתי לו: אם היית נותן לבחורים שלך להתחתן מגיל 18 והלאה, הם לא היו מגיעים למצבים כאלו. ובאמת אם בכל הישיבות היו נותנים לבחורים להתחתן לשמוע שידוכים מגיל 18 זה היה מונע 90% מההתדרדרות הרוחנית שהם בדרך כלל בחורים שמגיעים מהישיבות הטובות ביותר. (אב תשס"ד, יבוא עזרי עמוד 185) ולכן יש להתחתן כמה שיותר מוקדם ולא לדחות, ובפרט בזמננו שהרחוב פרוץ כל כך, ורוב הבעיות עם בחורים בזמן הזה נגרמים מאיחור הנישואין. ומאידך ככל שמתחתנים מוקדם יותר, זה חוסך הרבה בעיות, וגם יש יותר קשר בין בני הזוג. ע"ש. (צדיק כתמר יפרח פרק כג, כאילו תערוג שידוכי עמוד תצז)

ומה נענה אנחנו בדור יתום זה?

יג. וכבר גאון עוזנו רבנו יוסף חיים בספרו בן יהוידע (יבמות סב ע"ב) העיר בזה שכמה קלקולים גדולים נגרמים מאיחור הנישואין, וכמו שכתב: וצריך להשיא את ילדיו בצעירותם ולא לעכב את נישואיהם, כי אם יעכב את נישואיהם עד שתהיה התאוה בקרבם להבת שלהבת, אז תתגבר ביותר, ואפילו אחר נישואיהם אין לה מכבה, אלא יהיו עיניהם חוצה במקום האסור, ולא תשבענה עיניהם במותר להם. ע"כ. ואם כך כתב הרב בזמנו לפני למעלה מ-150 שנה, מה נענה אנחנו בדור יתום זה שהפריצות משתוללת ברחובות קריה, והניסיונות מתרבות מיום ליום, ובצירוף התקשורת והמולטימדיה, שבוודאי צריכים לחשוב כמה פעמים לפני שיוצאים לרחוב, ולהתפלל להשם יתברך שלא נכלם ולא נכשל לעולם ועד. וכבר כתב המאירי (מסכת אבות פרק המשנה כא): "בן עשרים לרדוף", כלומר, שאם לא נשא אשה עד כאן, יתא רודף לישא, ולא ימתין עוד בשום פנים, שלא ישתקע בהרהורים רעים ובמעשים מגונים. ואם כן, מי זה האיש אשר יקח על עצמו אחריות כזו כבידה, כשבעוונותינו הרבים הפריצות והקלקולים גדלים מיום ליום. ומאידך, הבחורים לא נעשים יותר צדיקים וקדושים, אז איך אפשר לעכב עליהם שלא להתחתן כציווי חז"ל? אתמהא?!!

תשי"ב, הוא כותב כך: "מכיר אני את כבוד תורתו בהיותו חבר בית הדין שלי, והערכתי מאוד את בקיאותו וחרירותו הרבה, והעולה על כולם יראת השם טהורה שיש בליבו".

⁴ הגאון רבי ראובן כץ זצ"ל היה אב בית דין ב"פתח תקוה", ומרן מלכא זיע"א בצעירותו כבן 30 בלבד, כיהן אצלו כחבר בית דין, בהסכמתו למרן על שו"ת חזון עובדיה שיצא בשנת

מחמת השיקולים הללו, כמה בעוונות בחורים מתקלקלים?

יד. ולעצורנו הרב, כשאתה שואל ומתעניין, על מה כל העקשנות הזאת שכל כך מתעקשים לא לתת להם להתחתן בזמן בגיל 18 ולפני גיל 20, אחד ההסברים שאתה שומע מאחורי הפרגוד, שישנם כאלו שהם פשוט מפחדים, הם חוששים שאם הם יתנו לבחורים שלהם להתחתן, יצא על הישיבה שלהם שם רע, שכאילו הם לא הולכים בקו של שאר הישיבות. ובעוונות, מחמת השיקולים הללו, אתם יודעים כמה בעוונות בחורים מתקלקלים? כמה בחורים הולכים לעבוד בסתר כבגלוי? כמה עובדים במאפיות, ממלאים מגשים לאפיות של הבוקר...? כמה עובדים בחנויות של חליפות? ומעשה בראש ישיבה אחד שהלך לקנות פראק ב"קרית גת", והוא רואה את שני תלמידיו עובדים בחנות, הם הגישו לו את הפראק למדידה. כמה בחורים בעוונות באים בלילות ובפרט בלילי ישישי ומתקלקלים ב"מחנה יהודה" והולכים לשם לברים ולמועדונים, שם מתרכזים כל התועבות והולכים לגהינם, בחורים ובחורות, גוים וגויות, ... לא לחינם הגאון המקובל רבי בניו שמואלי שליט"א עושה שם הפגנות וטורח לילות כימים איך לבטל את כל הנגע הרע הזה שם, שבעוונות הרבים נעשה בעידודם של עיריית ירושלים בטענה שצריכים גם לדאוג לציבור החילוני, ולפחות שיקחו את כל הגהינם הרע הזה למקום אחר כמו גן הוורדים וכדומה, אבל להביא את כל זה בסמוך למקומות של תורה? בסמוך לישיבות קדושות? בסמוך לשכונות חרדיות? ובעוונות הרבים, סיפרו לי שבחורים רבים תועים ומסתובבים שם. והשם הטוב יכפר בעד.

החושש מלהתחתן בחודש אלול אינו אלא מן המתמיהין

טו. ומעשה בבחור שסגר וורט לפני כחודשיים, וכבר ידוע כמה רבותינו הזהירו על ההמתנה שעד החתונה שכמה יש להזדרז ולקבוע את מועד החתונה לזמן הקרוב ביותר שאפשר ולא להשהותו לזמן ממושך, כי מחמת השהות הרבה בעוונות נכשלים חלילה בהסתכלות או בנגיעה אסורה חס ושלום. וגם יכולים להיגרם חיכוכים בין הבחור לבחורה המעכירים את הקשר הטוב. ופעם התבטא הגאון הרב שך זצ"ל, שאם היה אפשר, לא היה צריך להמתין בין האירוסין לחתונה יותר משלוש שעות.⁵ והנה הוא אומר לי שמועד החתונה נקבע לחודש חשוון, ולמה? כי לא מרשים לו לעשות את החתונה בחודש אלול, ולמה? כי זה לא מקובל שמתחתנים באלול, זה יכול להחליש את סדר ג', וכמו שנהגו בכל מיני מקומות וכו'. אך מה נעשה שזו לא דעת תורה, הנה כתב מרן זיע"א בשו"ת יחווה דעת (חלק א סימן מח): **שאלה: האם יש יסוד למה שיש מקפידים שלא לקבוע עריכת נישואין בחודש אלול, או בעשרת ימי תשובה? תשובה: ברור הדבר ללא כל ספק שאין כל חשש לעשות נישואין בחודש אלול, לא מצד ההלכה ולא מצד מנהג, ואדרבה, ראוייה מצוה גדולה כזאת של פריה ורביה להגן על החתן והכלה, ולהכריע מעשיהם לכך זכות, שיזכו לכתובה וחתימה טובה, וכן העיד בגדולו הגאון רבי חיים חזקיהו מדיני בספרו שדי חמד (מערכת חתן וכלה סימן כג): שנישואין התקיימו בחודש אלול, ובחופה היו נוכחים כמעט כל גדולי הדור גאוני ארץ ישראל שבאו להשתתף בשמחתו, וסיים, ולכן מה שיש אנשים אומרים שאין נוהגים לעשות חופה וקידושין בכל חודש אלול, טעות הוא בידם, ואין לחוש לדבריהם כלל. וכן המנהג פשוט בכל תפוצות ישראל, והמחמיר בזה אינו אלא מן המתמיהים. עכ"ל.** אם כן למי אנחנו אמורים להקשיב אם לא לגדולי ישראל שמנחים אותנו? ברור אלו קינו שבראנו לכבודו והבדילנו מן התועים, וזיכה אותנו להיות ממושמים ל"דעת תורה" של גדולי ישראל, ולא

⁵ ובעוונות, הניסיון הוכיח שאם תקופת האירוסין נמשכת מדי, פעמים שעל ידי ריבוי הדיבורים נוצרים חילוקי דעות ומחלוקות, והדבר מעיב על השמחה, ונגרם מכשול לחתן ולכלה. והגאון רבי משה חבירוני זצ"ל, ראש ישיבת "חברון", היה רגיל לומר, עברו תחת ידי אלפי בחורים, והדבר התברר אצלי, כי בחור שנכשל בין האירוסין לחתונה במגע או ביחוד וכדומה, אין השלום שורר בביתו, ופעמים אף מגיעים לידי גירושין, או שחיהם יחד מוגדרים "בדיעבד". וכן כתב בספר חוט שני (עמוד 10) בשם הגאון החזון איש, שבחור שלא נזהר בזמן השידוכים, יהיו לו אחר הנישואין בעיות, והוסיף שזה בדוק ומנוסה. וסיפר שם על חתן וכלה שלפני נישואיהם לא נהגו כהוגן בענייני צניעות, ולאחר יותר מעשרים שנה נתבע בנם לדון על מעשי מרמה וזיופים של כספים, ותלה הרב שרשר הסיבה, הוא ההתנהגות של אביו ואמו בחוסר צניעות קודם לנישואיהם. ומרן זיע"א היה עומד על כך שיש לזרז את מועד החתונה ככל היותר. והציע כמה פעמים, שלאחר שהצדדים הגיעו ביניהם להסכם על סך שהם יכולים לעזור לחתן ולכלה, יוסיפו עוד סך מסוים בתנאי שהחתונה תתקיים בתוך חודש עד חודשיים, והחתן והכלה לא יפגשו הרבה.

⁶ ובעוונות הרבים, ישנן גם מדרשות של בנות שהם מודרכים על ידי צוות אשכנזים ומחנכים אותן כמו באותן ישיבות שלא להתחתן בחודש אלול ובעשרת ימי תשובה ובבין המצרים וכו', וזאת לבד מהרעה החמורה שהם מביאים להן שדכניות שישדכו להן רק בחורים מיישוב של בעלי תשובה מבני אשכנז או משוכנזות, אבל לא יציעו להן למשל בחורים מיישוב "אור החיים" וכדומה, כי הם "פרנקים", שמעמם? הם לא הסגנון שמתאים לתלמידות שלהן. ולא פעם ולא פעמים הם מציעים לבחורה ספרדית, בחור אשכנזי, ואחר כך פעמים שזה גורם לחיכוכים עם ההורים של הכלה שהם במנטליות אחרת לגמרי לגמרי,

מתבלבלים מכל מיני דעות שונות ומשונות, ומי כמוהם מורה שהם באמת יודעים מהי כוחה של תורה, ומהי החומרה העצומה של ביטול תורה, ומי כמוהם שכל הכרעתם ופסיקתם נובעת מיראת שמים טהורה שהיתה נר לרגלם ועטרה לראשם, ולקחו בחשבון שיכול להיות קצת רפיון כמו שיש בכל חתונה שבחור מתחתן. ואם כבר הם דואגים לביטול תורה, אז אדרבה ואדרבה שישומו לב שלא לשלוח 100 או 200 בחורים ולבזבז את הזמן של כולם גם במשך השנה, וכמו שכבר בארנו בעבר (עיי' גיליון 272 הערה 1 ד"ה והנה באירוסין, 282 הערה 1 אות ב) והבאנו "דעת תורה" מהרב שך והרב וואזנר, שבכל השנה צריכים לצמצם את מספר הבחורים שהולכים לחתונות, מפני הרפיון הגדול שנגרם מכך בסדרי הלימוד בישיבה. וכי בשאר ימות השנה חומרת הביטול תורה פחות מבחודש אלול. ואם כן, מי התיר לעכב את הבחור כל כך הרבה זמן, כל חודש אלול ועד אחרי החגים, עד חודש חשוון, ובניתיים חלילה יכולים לבוא לידי מכשולים או נפילות שהן, ודיבורים לא טובים המקלקלים את הקשר הטוב. ורק כמובן שבחור שבאפשרותו להקדים את החתונה לחודש אב, בוודאי שכך ראוי ונכון לעשות, אבל אם לא הסתדר, וכי מי רשאי למנוע ממנו מלשמוע לגדולי ישראל הנזכרים מלהתחתן בחודש אלול?

המתחתנים בעשרת ימי תשובה, ראויים לעידוד

טז. והרי אפילו בעשרת ימי תשובה כתב שם מרן זיע"א שיש שנהגו שלא לערוך נישואין, כיון שהם ימי דין ומשפט, אולם מנהג שלמים וכן רבים לערוך נישואין בעשרת ימי תשובה, ומכל שכן בימינו שרוב החתנים הם למעלה מגיל עשרים, וחובה קדושה מוטלת עליהם להקדים נישואיהם כל מה שאפשר, שהרי אמרו (קידושין כ"ט ע"ב) "בן עשרים שנה ולא נשא אשה, הרי הוא בהרהורי עבירה". ולכן, ברור שהמקדים לישא אשה אפילו בעשרת ימי תשובה, כשלא עשה כן לפני ראש השנה מכל סיבה שהיא, הריהו בבחינת זריז ונשכר, וראוייה מצוה גדולה זו להכריעם לכך זכות. וכתב בשו"ת מלמד להועיל, שנישואיו נערכו ביום ו' בתשרי, על פי מר חמיו הגאון זצ"ל, שהתייעץ עם גדולי הדור, ופסקו להתיר בלי שום פקפוק, ואין פוצה פה ומצפצף מכל רבותי. וכן דעת הגאון רבי חיים פלאג' ועוד. גם בשו"ת רבי עזריאל הילדסהיימר, העיר על מה שכתב בספר דרכי נועם, שנוהגים שלא לישא בעשרת ימי תשובה, כמובא בקיצור שלחן ערוך בשם מטה אפרים, וכתב שיש למחוק דברים אלו, כי במדינותינו אין נוהגים להחמיר בזה כלל, ונישואי הרה"ג הצדיק ר' יעקב היינמאן היו בין כסה לעשור. ע"ש. והגאון רבי בן ציון קואינקה, עורך הירחון "המאסף" (לפני כ-100 שנה) השיא את בתו ביום ה' בתשרי. ולכן ברור שמצוה לרקוד לכבודם ולשמחם, ובמקום גילה שם תהא רעדה. וסיכם מרן, שהרוצים להתחתן בעשרת ימי תשובה, ראויים לעידוד כדי להקדים כל מה שאפשר, שזריזים מקדימים למצוות. ואם הגיע החתן לגיל עשרים, אין לו להחמיר בזה כלל. אלא יעשה הנישואין בעשרת ימי תשובה. וישא ברכה מאת השם. ע"כ.⁶

שבת נופש מרוממת במלון המלך שאול - אשקלון

שבת פרשת ניצבים-ויילך כ"ב אלול | 04/09

שבת רוחנית ומרוממת באווירה משפחתית, אירוח איכותי ותוכן תורני עשיר

אירוח בית המלך

תוכנית עשירה ומגוונת

חפילות מרוממת

שיעורים והרצאות

חוויה בלתי נשכחת
לכל המשפחה

בהשתתפות הרב דוד שלום נקי שליט"א

להרשמה: 055-6885922 | 054-4920272

כי כידוע שהספרדים בדרך כלל הם הרבה יותר חמים ולבביים, לא כמו האשכנזים שבדרך כלל הם יותר קרים וקריינים, ובפרט שההורים עדיין לא כל כך שומרי תורה ומצוות, והוא בא להם עם חומרות על גבי חומרות בכל השנה ובפרט בפסח. באופן שבגדול, לא כל כך בריא וממלץ הדבר הזה. לעומת זאת, בחורה ספרדית שתיקח בחור מ"אור החיים" וכדומה, כמה מאושרת היא תהיה, ש"בדרך כלל" יש לו ראש בריא בקווי הפסיקה שמדריך אותם ראש הישיבה הגאון רבי ראובן אלבז שליט"א, ואכמ"ל. ועדיין לא דברתי על עוד בעיה חמורה שהם גם לא מרשים לבנות להתחתן עד שיעשו תואר ותואר ויהיה להן מקצוע, הוי אומר שבחורה שרוצה להתחתן וללמוד מקצוע לאחר מכן, לא מאשרים לה להתחתן. והנה לאחרונה פנתה בחורה כזו בעלת תשובה מבית לא דתי, שלומדת בחבורות "בהלכה ובאגדה" וסיפרה כדברים הנ"ל, וברוך השם חיזקנו אותה שלא תשים לב אליהם, ותלך לשדכנית שמשדכת עם בחורים מ"אור החיים", ומצאה שם בחור חשוב שראשו ורובו בתורה, ורוצה רק ללמוד תורה ולא לעבוד ולא כלום, והם זכו לקבוע את החתונה לעשרת ימי תשובה הבאים עלינו ועל כל עמו ישראל לטובה ולברכה, ולגמר חתימה טובה, אשרי חלקם ומה נעים גורלם. ואמרה שקיבלה גם ביזיונות מכל מיני כיוונים, על מועד החתונה, אבל היא הבינה שזה טוב לכפרת עוונות העבר, והעיקר שהיא זוכה להקים בית נאמן בישראל בקדושה ובטהרה, אף שאין לה עדיין מקצוע ברור, והיא כבר בגיל 22 והם במדרשה רוצים שהיא תחכה עוד ועוד עד שיהיה לה מקצוע, וגם הם טוענים שהיא עדיין צעירה. ואוי להם ואוי לנפשם ממעטים את הילודה מעם ישראל, ומרחיקים חלילה את ביאת המשיח, והדברים כואבים עד מאוד. ומי יתן שהקדוש ברוך הוא יעיר עליהם רוח טהרה ממרמם ויפסיקו מכל החשבונות והטיות הללו. בעוונות, מדרשות כאלו הנה הינם בגדר: "מזון מצא, תוכו אכל, קליפתו זרק", והשם הטוב יכפר בעד.